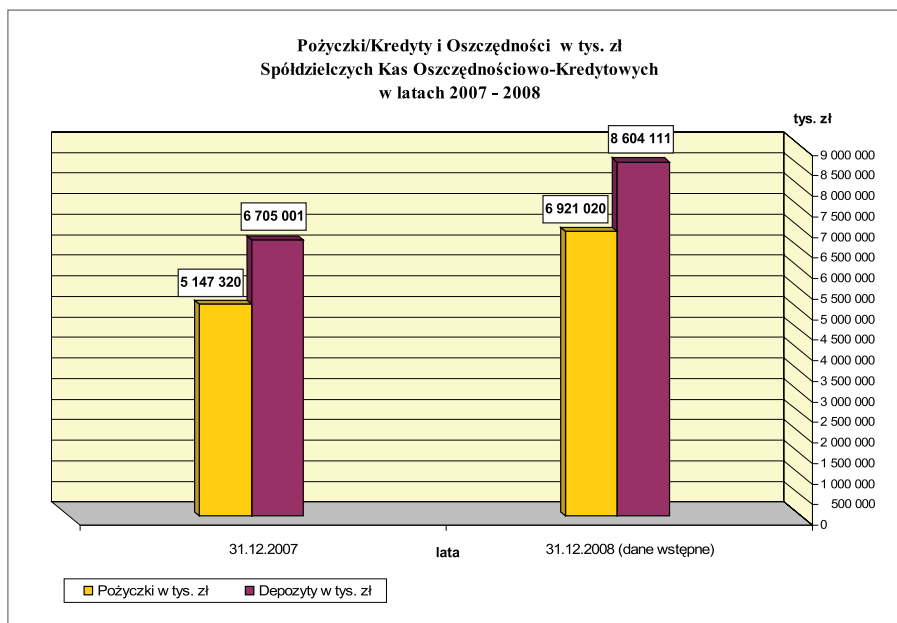

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU KASY KRAJOWEJ ZA ROK 2008

1. SYTUACJA SKOK W ROKU 2008

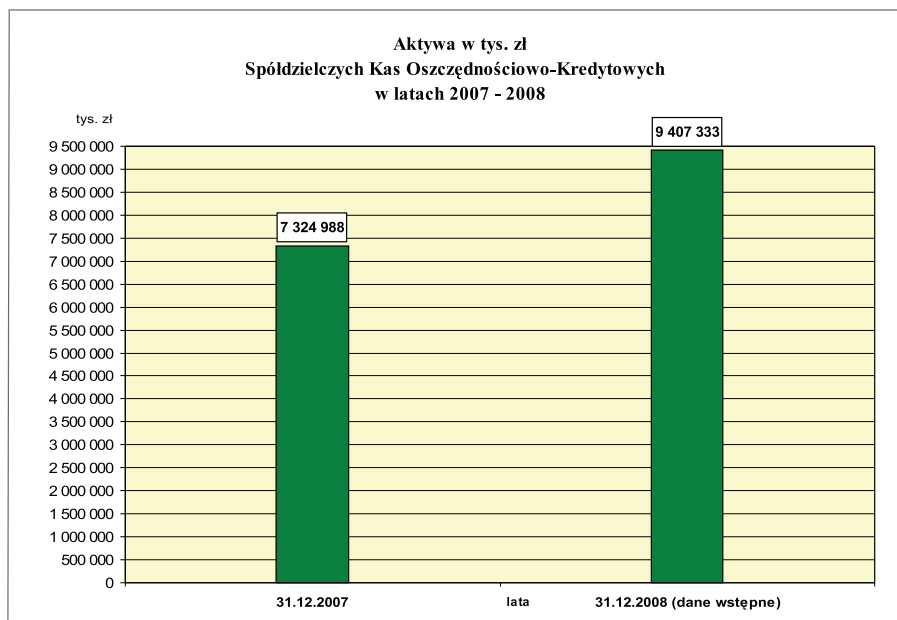
Rok 2008, pomimo kryzysu jaki ujawnił się na światowych rynkach finansowych w trzecim kwartale, sprzyjał dynamicznemu rozwojowi Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych. Wzmocnienie pozycji rynkowej SKOK było efektem dwóch istotnych czynników wyróżniających działalność SKOK na rynku usług finansowych – korzystnej oferty, wzbogaconej o nowe produkty zwiększające atrakcyjność i funkcjonalność usług świadczonych przez SKOK jak i inwestowania wolnych środków finansowych wyłącznie w bezpieczne instrumenty finansowe, co uchroniło system SKOK od strat wynikających z inwestycji w instrumenty obciążone znacznym ryzykiem.

Kasy w dalszym ciągu koncentrują swoją działalność przede wszystkim na udzielaniu pożyczek, kredytów, przyjmowaniu lokat terminowych, prowadzeniu rachunków bieżących czy też dokonywaniu przelewów. W roku 2008 szczególnie w segmencie lokat terminowych Kasy utrzymały istotną dynamikę wzrostu (28,3% względem roku 2007), co było efektem zarówno podniesienia w SKOK jako pierwszej instytucji na polskim rynku kwoty ubezpieczenia depozytów do równowartości 50.000 euro, jak i wspomnianego wyżej ograniczonego ryzyka inwestycyjnego. Utrzymało się także wysokie zainteresowanie ofertą pożyczkową i kredytową SKOK – ilość udzielonych pożyczek i kredytów wzrosła względem roku 2007 o 34,4%.

Dane wg pierwszych wyników wstępnych

Istotnemu zwiększeniu uległy także aktywa kas spółdzielczych, osiągając kwotę 9.407.333 tys. zł, co oznacza przyrost względem roku ubiegłego o 28,4%.

W roku 2008 wdrożone zostały nowe rozwiązania poszerzające funkcjonalność rachunków bieżących prowadzonych w SKOK zarówno dla osób fizycznych, jak i dla przedsiębiorców. Możliwość korzystania z dostępu do środków zdeponowanych w SKOK na odległość, poza placówką SKOK, zapewniają: usługa e-skok, która daje dostęp do rachunku przez internet, w tym także możliwość dokonywania przelewów i zakładania lokat terminowych oraz karta Visa, dzięki której można płacić za towary i usługi w miejscach oznaczonych logo Visa, w tym za zakupy dokonywane przez internet oraz wypłacać gotówkę w 128 bankomatach sieci należącej do systemu SKOK o nazwie SKOK24. Celem uatrakcyjnienia oferty kartowej został opracowany i przekazany Kasom specjalny produkt – Preferencyjna Linia Pożyczkowa, która przewiduje możliwość zadłużania się na rachunku bieżącym do wysokości przyznanego przez SKOK limitu, którego część jest nieoprocenowana.

Działania te przyniosły w roku 2008 spodziewane efekty – Kasa Krajowa wydała członkom kas spółdzielczych 146 314 kart Visa. Zwiększyła się także liczba użytkowników usługi e-skok, których liczba przekroczyła 74 770 osób. Produkty te zwiększają atrakcyjność rachunków prowadzonych przez Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo-Kredytowe, a także pozwalają zwiększyć sprzedaż linii pożyczkowych do rachunków bieżących.

2. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA KASY KRAJOWEJ

PRACE LEGISLACYJNE

Istotną częścią działalności Kasy Krajowej jest stały monitoring prac legislacyjnych, tak aby projektowane akty prawne (lub ich nowelizacje), niezależnie od ich rangi uwzględniały, obok innych instytucji finansowych, także Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo-Kredytowe, przeciwdziałając tym samym dyskryminowaniu osób korzystających z usług Kas, jak i samych Kas.

W roku 2008 Kasy zostały uwzględnione w szeregu uchwalonych aktów prawnych:

- 1) w ustawie o zmianie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw – znowelizowane przepisy umożliwiają otrzymanie rent i emerytur wojskowych także na rachunek uposażonego w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej. Zmiana ta była postulowana nie tylko przez same SKOK lecz także przez emerytowanych żołnierzy – członków SKOK, którzy po przejściu na emeryturę nie mogli otrzymywać swoich świadczeń na rachunki w SKOK. Kasa Krajowa zgłosiła także stosowne poprawki do projektów ustaw przewidujących wypłaty świadczeń emerytalno-rentowych dla pracowników innych branż lub grup społecznych (rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, projekt ustawy o Straży Kolejowej, poselski projekt ustawy o uprawnieniach kombatanów, uczestników walki cywilnej lat 1914-1945, działaczy opozycji wobec dyktatury komunistycznej oraz niektórych ofiar represji systemów totalitarnych). Ustawy te będą przedmiotem prac legislacyjnych w roku 2009.
- 2) w ustawie o wspieraniu termomodernizacji i remontów pojęciem „bank kredytujący” objęto także Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową.
- 3) w ustawie o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw – w myśl nowelizacji zabezpieczeniem wykonania decyzji podatkowej może być także pisemne, nieodwołalne upoważnienie organu podatkowego, potwierdzone przez Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową, do wyłącznego dysponowania środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku lokaty terminowej; ustawa ta przewiduje także możliwość uregulowania podatków stanowiących dochód gminy kartą płatniczą, w takim przypadku za termin zapłaty uznaje się datę obciążenia rachunku w SKOK.
- 4) w ustawie o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw – zmienione przepisy przewidują możliwość

otrzymywania zwrotów różnic podatku VAT bądź kwot wydanych na zakup kas rejestrujących na rachunek w SKOK, a także uznanie dokumentu potwierdzającego wpłatę na rachunek SKOK jako dowodu potwierdzającego zapłatę za towar lub usługę.

- 5) w ustawie o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw – nowelizacja przewiduje możliwość odliczenia od podatku odsetek od kredytu zaciągniętego w SKOK na spłatę kredytu zaciągniętego na cele mieszkaniowe.
- 6) ustawie o szczególnych rozwiązaniach dla podatników uzyskujących niektóre przychody poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dzięki zmienionym przepisom zwrot podatku będzie mógł nastąpić na rachunek w SKOK.

Kasa Krajowa z związku z przedłożonym w Sejmie projektem ustawy o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym wystosowała list do premiera Donalda Tuska o objęcie kas spółdzielczych, jako istotnego elementu rynku finansowego, przepisami tej ustawy. Dzięki tej interwencji Kasy znalazły się w gronie podmiotów, które w przypadku zachwiania płynności będą mogły skorzystać ze środków Skarbu Państwa. Ustawa ta została przyjęta przez Sejm w lutym 2009 roku – istotnie wzmacnia ona bezpieczeństwo działalności SKOK.

Przygotowany jako inicjatywa prezydenta projekt ustawy Prawo Spółdzielcze został odrzucony przez Sejm po pierwszym czytaniu. W kwietniu został wniesiony do Sejmu, przez grupę posłów Platformy Obywatelskiej, projekt ustawy o zmianie ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Projekt ten został negatywnie oceniony przez Kasę Krajową jako wysoce niekorzystny dla systemu SKOK oraz poddany krytycznej ocenie przez autorytety z różnych dziedzin prawa. Projekt został skierowany do dalszych prac w Komisji Finansów Publicznych, które do dnia przygotowania niniejszego sprawozdania nie uległy zakończeniu.

DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA I WYDAWNICZA

W 2008 roku działalność szkoleniowa, prowadzona we współpracy z Fundacją na rzecz Polskich Związków Kredytowych oraz Wyższą Szkołą Finansów i Administracji z siedzibą w Gdańsku, polegała na wszechstronnym przygotowaniu kadr dla potrzeb SKOK. W związku z tym, podobnie jak w latach ubiegłych, prowadzono różnorodne formy działań edukacyjnych.

W 2008 roku organizowano szkolenia dla członków władz i personelu Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych. Szkolenia odbywały się w formie jednodniowych warsztatów, szkoleń specjalistycznych oraz informacyjnych, studiów podyplomowych oraz kursów e-learningowych. Ogółem w przeprowadzonych szkoleniach wzięły udział 1644 osoby.

W szkoleniach organizowanych dla ciał statutowych SKOK udział wzięło 39 osób, w szkoleniach dla specjalistów kluczowych dla SKOK dziedzin (kontrola wewnętrzna, windykacja, księgowość) 112 osób. Powodzeniem cieszyły się kilkudniowe szkolenia specjalistyczne (wykorzystanie arkusza kalkulacyjnego Excel w SKOK, zarządzanie ryzykiem, szkolenia dla pełnomocników ds. bezpieczeństwa), w których łącznie udział wzięło 408 osób.

Oferta szkoleniowa przedstawiona w roku 2008 zawierała także szkolenia jednodniowe, w których udział wzięło łącznie 1145 osób. Szkolenia te dotyczyły przeciwdziałaniu praniu brudnych pieniędzy zgodnie z zaleceniami Generalnego Inspektora Informacji Finansowej (GIIF), rozpoznawania fałszywych znaków pieniężnych i dokumentów, algorytmu czynności pracownika SKOK w sytuacji zagrożenia, zarządzania kadrami oraz relacjami z klientem.

Nową formą szkoleń były szkolenia e-learningowe poświęcone tematyce przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy – łącznie z tej formy szkolenia skorzystały 172 osoby. Kontynuowane były także szkolenia w zakresie budowy i funkcjonowania systemu zarządzania jakością zgodnie z normą ISO 9001:2000 – w szkoleniach tych uczestniczyły 44 osoby.

Wyższa Szkoła Finansów i Administracji przygotowała ofertę dla osób z wyższym wykształceniem pragnących uzupełnić wiedzę w zakresie zarządzania spółdzielnią – w rocznych studiach podyplomowych Akademii Spółdzielczości uczestniczyło 13 osób.

Tak jak w latach poprzednich Fundacja wydawała jako materiał samokształceniowy, skierowane do władz oraz personelu kierowniczego SKOK czasopismo Pieniądze i Więż - Kwartalnik naukowy poświęcony problematyce ekonomicznej, prawnej i społecznej.

W roku 2008 nakładem Fundacji na rzecz Polskich Związków Kredytowych ukazały się dwie publikacje: *Jałmużna i kredyt: przedsiębiorczość, pomoc i samopomoc finansowa w Polsce do 1939 roku. Poglądy, przykłady, ludzie* autorstwa Janusza Ossowskiego (wydanie II) oraz *Kodeks dobrych praktyk i zasad działania Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych* pod redakcją Janusza Ossowskiego.

REGULACJE NADZORU I ŚWIADCZONYCH USŁUG

Zmianom uległo szereg norm dopuszczalnego ryzyka. W listopadzie dokonano zmiany normy dopuszczalnego ryzyka w zakresie udzielania przez SKOK kredytów i pożyczek długoterminowych (zwanym dalej kredytami) – wydłużono do 6 lat termin, powyżej którego kredyty mają charakter wierzytelności długoterminowych. Z uwagi na kryzys finansowy zmniejszeniu uległy limity zaangażowania SKOK w kredyty długoterminowe, w tym w szczególności udzielane powyżej 10 lat oraz dopuszczalny limit kredytu długoterminowego, jaki może zostać udzielony jednemu członkowi, a także maksymalna wartość kredytu zabezpieczonego hipoteką. Jednocześnie spod działania normy zostały wyłączone linie pożyczkowe.

Charakter prewencyjny miała także uchwalona w listopadzie norma dopuszczalnego ryzyka w zakresie ustalania minimalnej zdolności kredytowej członków Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych. Norma ta wprowadziła zasady ustalania minimalnej zdolności kredytowej członków SKOK

celem uniknięcia ryzyka udzielania kredytów osobom o zbyt niskiej zdolności kredytowej.

Z uwagi na powyższe w grudniu zmianie uległa także norma dopuszczalnego ryzyka dotycząca zgodności działania SKOK z zasadami prowadzenia rachunkowości – (zobowiązująca Kasy do przeprowadzania badań lub ekspertyz sprawozdań finansowych) wprowadzone zmiany zapewniły zgodność tej normy z normą dotyczącą udzielania pożyczek i kredytów długoterminowych oraz uaktualniono załącznik określający dodatkowe obszary, które obowiązkowo powinny zostać uwzględnione podczas badania sprawozdania finansowego SKOK.

W grudniu zmianie uległy normy dopuszczalnego ryzyka dotyczące udzielania przez Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo-Kredytowe pożyczek i kredytów na cele związane z działalnością gospodarczą prowadzoną przez ich członków - treść normy została uaktualniona, wprowadzono zalecenie, aby pracownicy, do obowiązków których należeć będzie rozpatrywanie wniosków o udzielenie takich pożyczek i kredytów posiadali odpowiednio udokumentowane kwalifikacje i wiedzę fachową.

W grudniu zmieniała się norma dotycząca obowiązków sprawozdawczych – wprowadzono nowe raporty, dokonano nowelizacji części dotychczas przesyłanych raportów oraz zmieniono zasady dotyczące przesłania niektórych raportów, zmniejszono także wymagania formalne dotyczące dokumentów przesyłanych do Kasy Krajowej.

W kwietniu dokonano nowelizacji w jednolitej procedurze prowadzenia dokumentacji „Instrukcji obsługi kasowej w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej” poprzez wprowadzenie nowych rozdziałów dotyczących dofinansowywania punktów kasowych poprzez konwój oraz zasad wpłat i wypłat gotówki do banku (w tym także poprzez konwój).

W związku z rozszerzeniem wachlarza usług SKOK o nowe produkty Kasa Krajowa przyjęła szereg jednolitych procedur świadczenia usług. W maju została przyjęta regulacja nowego produktu, przygotowanego celem uatrakcyjnienia

wydawanych kart Visa – Preferencyjna Linia Pożyczkowa (wzoru umowy wraz z Regulaminem), w czerwcu natomiast zostały przyjęte regulacje dotyczące kart Visa – Regulamin wraz ze wzorem umowy o kartę połączonej z umową o Preferencyjną Linie Pożyczkową. W grudniu został przyjęty Regulamin oraz wzory umów usługi e-skok.

W czerwcu Kasa Krajowa podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia programu SKOKCom 3.x jako jednolitego programu informatycznego dla Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych. Uchwałą z października Kasa Krajowa postanowiła zakończyć, z dniem 31.12.2008 r., funkcjonowanie w Kasach programu SKOKCom 2.x. Tym samym zakończeniu uległo wdrożenie w Kasach programu SKOKCom 3.x.

DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA I ROZLICZENIOWA

Kasa Krajowa pełni funkcję centrali finansowej Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych. W roku 2008 Kasy zaciągnęły kredyty na łączną kwotę 118 250 000 zł co oznacza, że akcja kredytowa utrzymała się na poziomie podobnym jak w roku 2007.

Poza działalnością kredytową, Kasa Krajowa gromadziła również część środków Kas, które lokowały je w postaci depozytów – lokat obowiązkowych oraz lokat dobrowolnych. Na koniec 2008 r. zgromadzono z tego tytułu 973 907 123,08 zł, co było kwotą wyższą o 4% w porównaniu ze stanem na koniec roku 2007.

Nadwyżka środków zgromadzonych przez Kasę Krajową była inwestowana na rynku finansowym w lokaty bankowe, bony i obligacje skarbowe, w obligacje przedsiębiorstw (w ramach określonych limitów), jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych oraz komercyjne weksle inwestycyjno-terminowe.

Konsekwentnie kontynuowana polityka utrzymywania wysokiej płynności portfela inwestycyjnego Kasy Krajowej okazała się korzystna szczególnie w okresie nasilenia się kryzysu finansowego w roku 2008. Kasa Krajowa skutecznie wspomagała płynność SKOK, zwłaszcza w drugiej połowie ubiegłego roku, kiedy Kasy doświadczyły wahań w przyrostach salda depozytów członkowskich.

Polityka płynności w Kasie Krajowej polega głównie na tworzeniu portfela inwestycyjnego z instrumentów łatwo zbywalnych lub o krótkich terminach zapadalności oraz optymalnie zaplanowanej zapadalności poszczególnych instrumentów finansowych.

Wraz z nasilaniem się kryzysu finansowego w roku 2008 podjęto dodatkowe działania, które miały na celu dalsze zwiększenie płynności i bezpieczeństwa portfela inwestycyjnego Kasy Krajowej. Działania te polegały głównie na zwiększeniu alokacji środków w bony skarbowe oraz redukcji składników portfela obarczonych wyższym ryzykiem inwestycyjnym, takich jak papiery dłużne niegwarantowane przez Skarb Państwa oraz niektóre jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych.

Przestrzeganie stosownych regulacji zewnętrznych i wewnętrznych pozwoliło na ograniczenie ryzyka kredytowego poprzez odpowiednią dywersyfikację portfela aktywów. Wzorem lat ubiegłych nielimitowane pozostają jedynie inwestycje w instrumenty o najwyższej wiarygodności, tj. papiery wartościowe emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski.

W ciągu roku 2008 wzrosła wartość funduszy Kasy Krajowej. Wartość funduszu udziałowego na dzień 31.12.2008 r. wyniosła 4 680 200 zł wartość funduszu zasobowego 177 633,73 zł natomiast wartość funduszu stabilizacyjnego 354 721 920,76 zł.

W Kasach w dalszym ciągu znakomicie rozwija się usługa zleceń płatniczych. W porównaniu do roku 2007 ilość przelewów przychodzących wzrosła o 9,7% natomiast przelewów wychodzących o 21,07%.

NADZÓR

Głównym celem działania Kasy Krajowej jest zapewnienie bezpieczeństwa zgromadzonych w SKOK oszczędności. Dla realizacji tego celu wykorzystywany jest rozbudowany system kontroli, któremu podlegają Kasy oraz analiza przesyłanych co miesiąc sprawozdań. W ciągu całego roku 2008, w oparciu o comiesięczną sprawozdawczość przesyłaną do Kasy Krajowej, prowadzony

był stały monitoring i analiza sytuacji finansowej Kas. Monitoring ten został wzmocniony poprzez wprowadzenie od listopada obowiązku przesyłania co 10 dni dodatkowych raportów dotyczących płynności.

Na potrzeby bieżącej analizy sytuacji finansowej SKOK stosowany jest System Analizy Wskaźnikowej KAPER, który stanowi podstawowe narzędzie umożliwiające weryfikację sytuacji finansowej Kas. Wyniki analiz osiągniętych przez SKOK wskaźników służą do oceny ich sytuacji finansowej, realizowanych planów odbudowy kapitału oraz programów naprawczych.

Realizacji opisanego wyżej celu służą także czynności sprawdzające podejmowane w miejscu prowadzenia działalności SKOK: lustracje, kontrole oraz inne czynności związane z potrzebą wyjaśniania pojawiających się problemów. Celem tych działań jest także weryfikacja przestrzegania przepisów prawa oraz norm stanowiących przez Kasę Krajową.

W roku 2008 Kasa Krajowa przeprowadziła w Kasach:

- 15 lustracji,
- 37 kontroli,
- 4 postępowania wyjaśniające.

W związku z obowiązywaniem w kasach spółdzielczych przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2001 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego środków finansowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu Kasa Krajowa, jako instytucja współpracująca z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej przeprowadziła w kasach 15 kontroli dotyczących przestrzegania przepisów wyżej wymienionej ustawy. Informacje z kontroli były przekazywane do Generalnego Inspektora Informacji Finansowej.

W roku 2008 Kasa Krajowa wprowadziła dwa zarządy komisaryczne.

PROMOCJA I REKLAMA

W 2008 roku, podobnie jak w roku poprzednim, działania reklamowe i promocyjne prowadzone przez Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową na rzecz systemu SKOK, finansowane były przede wszystkim ze składki SKOK, w ramach której Kasy wpłaciły do Kasy Krajowej kwotę 8 836 056 zł. Wykonanie powierzono spółce systemu SKOK – Media SKOK. Podejmowane działania, w tym również z zakresu PR, skupiały się głównie na dwóch mediach o najszerzym odbiorze społecznym: telewizji i prasie. W roku 2008 po raz pierwszy przeprowadzone zostały aż trzy kampanie reklamowe.

Pierwsza kampania, przeprowadzona w marcu miała głównie charakter produktowy. Przeprowadzona została pod hasłem „Tylko w SKOK lokaty nr 1 w Polsce”. Dla realizacji kampanii wykorzystano głównie prasę (dzienniki ogólnopolskie) i portal internetowy dziennik.pl. Promocji lokat towarzyszyły działania o charakterze edukacyjnym i wizerunkowym.

W czerwcu 2008 roku została zaplanowana i przeprowadzona druga reklamowa kampania prasowa Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych związana przede wszystkim z XVI Krajową Konferencją SKOK, która odbyła się w Warszawie 19 czerwca. Podczas kampanii wykorzystano powierzchnie reklamowe w 9 największych, ogólnopolskich dziennikach i 5 tygodnikach.

Trzecia, jesienna kampania reklamowa miała charakter głównie wizerunkowy i została przeprowadzona z dużym rozmachem. Hasłem kampanii było „Ich banki - Twoja Kasa”.

W związku z pierwszymi sygnałami o postępującym – początkowo wyłącznie w sektorze bankowym – kryzysie na rynkach światowych, przygotowano kampanię, w której wykorzystano głównie telewizję. Po raz pierwszy w reklamie spółdzielczych kas skorzystano z krótkiej formy teaserów (10-sekundowych spotów zagadek) emitowanych we wrześniu i dłuższego, 30-sekundowego wyjaśnienia emitowanego w październiku, bezpośrednio po zakończeniu pierwszej części kampanii. W reklamach podkreślono wyjątkowy charakter SKOK, w tym: przyjazność klientowi, bliskość oraz fakt, że system SKOK opiera się na wyłącznie

polskim kapitale. Była to szczególnie ważna informacja, która wzmocniła wizerunek SKOK jako instytucji w znacznie mniejszym stopniu narażonej na niekorzystne zjawiska zachodzące na rynkach finansowych. Łącznie we wrześniu i październiku w ramach tej kampanii spoty zostały wyemitowane ponad 500 razy. Kampania telewizyjna spotkała się z bardzo dobrym przyjęciem i dużym zainteresowaniem ze strony zarówno odbiorców indywidualnych, jak i branżowych mediów reklamowych, dziennikarzy oraz specjalistów public relations. Analiza osiągniętych wyników wykazuje ponadto, że kampania SKOK była znakomicie zaplanowana, i w efekcie oszczędna – stosunkowo niewielkim kosztem osiągnięto rezultaty, dla osiągnięcia których inne instytucje wydały znacznie większe kwoty.

W wyniku realizacji umowy zawartej w dniu 3 listopada 2008 roku z Telewizją Polską S.A. z siedzibą w Warszawie, Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo-Kredytowe stały się sponsorem programów z okazji Dnia Niepodległości. Ośmiosekundowy zwiastun „Naszą siłę czerpiemy z polskiej tradycji” w formie billboardu sponsorskiego został wyemitowany na antenie TVP1 w dniu obchodów święta narodowego.

W związku z uroczystością przekazania 14 czerwca Archikatedrze w Gdańsku Oliwie nowego tabernakulum ufundowanego przez instytucje systemu SKOK przygotowano także czterostronicowe wkładki prasowe noszące tytuł „Święto Pomorskiej Kultury”. W dodatkach eksponowana była głównie rola SKOK jako mecenasu kultury i sztuki oraz uczestnika i animatora ważnych wydarzeń społecznych.

W 2008 roku podpisano umowę z producentem filmu „Popiełuszko”, co pozwoliło Kasom używać tytułu Oficjalnego Sponsora Filmu. Z powodu przesunięcia daty premiery na 2009 rok, większość świadczeń na rzecz SKOK ze strony producenta i dystrybutora oraz aktywność spółdzielczych kas w promocji filmu będzie miała miejsce w 2009 roku. Również w 2008 roku Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo-Kredytowe uzyskały tytuł Sponsora wieloletniego programu „Encyklopedia Solidarności” realizowanego we współpracy z IPN.

3. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI KRAJOWYMI I ZAGRANICZNYMI

System SKOK kontynuował współpracę z wieloma instytucjami krajowymi i zagranicznymi.

INSTYTUCJE KRAJOWE

Stała współpraca systemu SKOK z instytucjami krajowymi obejmowała następujące podmioty:

- Rada Rozwoju Rynku Finansowego – powołana na mocy zarządzenia ministra Finansów jako organ opiniotawczy i doradczy w sprawach rynku finansowego. W skład Rady wchodzi Prezes Zarządu Kasy Krajowej Grzegorz Bierecki. W roku 2008 odbyły dwa posiedzenia Rady,
- Bank Gospodarstwa Krajowego – w związku z wprowadzeniem do ofert SKOK długoterminowych kredytów mieszkaniowych z dopłatami Skarbu Państwa,
- Narodowy Bank Polski – Kasa Krajowa w zakresie przekazywania danych finansowych o sytuacji finansowej SKOK, przygotowane dokumenty sprawozdawcze NBP przekazuje do Europejskiego Banku Centralnego,
- Główny Urząd Statystyczny – okresowe i roczne sprawozdania przygotowywane przez Kasę Krajową na bazie informacji pozyskanych od kas spółdzielczych służą jako materiał wyjściowy do sprawozdań przygotowywanych przez GUS,
- Generalny Inspektor Informacji Finansowej (GIIF) – w zakresie przeprowadzanych w SKOK kontroli związanych z przestrzeganiem procedur przeciwdziałania tzw. praniu brudnych pieniędzy,
- Biuro Informacji Kredytowej S.A. – w roku 2008 współpraca ta uległa rozszerzeniu o wysyłane elektronicznie za pośrednictwem BIK SA do Ministerstwa Finansów informacje o otwartych i zamkniętych rachunkach przedsiębiorców,
- Krajową Radę Spółdzielczą – jako naczelny organ spółdzielczości w Polsce. Na IV Kongresie Spółdzielczości, który odbył się w listopadzie przedstawiciele Kasy Krajowej zostali wybrani do składu Zgromadzenia Ogólnego Krajowej Rady Spółdzielczej. Krajowa Rada Spółdzielcza

istotnie wparła system SKOK poprzez „Apel europejskich i polskich spółdzielców w sprawie projektu zmian ustawy o s.k.o.k”. Zawierało ono stanowisko Zgromadzenia Ogólnego Krajowej Rady Spółdzielczej z dnia 21 czerwca 2008 roku podpisane przez przewodniczącego dr Jerzego Jankowskiego oraz list adresowany do Marszałka Sejmu RP Bronisława Komorowskiego podpisany także przez prezes Cooperatives Europe, Dame Pauline Green.

- Biura Informacji Gospodarczej – Kasa Krajowa nawiązała współpracę z Krajowym Rejestrem Długów oraz Europejskim Rejestrem Informacji Finansowej celem umożliwienia Kasom korzystania z informacji gospodarczych przy wykorzystaniu infrastruktury służącej do wymiany informacji kredytowej w ramach tzw. projektu BBC.

INSTYTUCJE ZAGRANICZNE

Współpraca z instytucjami zagranicznymi obejmowała:

- Światową Radę Związków Kredytowych (WOCCU) z siedzibą w Madison – gdzie Prezes Grzegorz Bierecki pełni funkcję Skarbnika. Przedstawiciele Kasy Krajowej uczestniczyli w walnym zgromadzeniu tej organizacji. Przedstawiciele Kasy Krajowej uczestniczą w zorganizowanych przez WOCCU ciałach, jakimi są Regulators’ Roundtable (Okrągły Stół regulatorów kas spółdzielczych z różnych krajów, stanowiący forum wymiany poglądów i dobrych praktyk regulatorów unii kredytowych), Międzynarodowa Sieć Regulatorów Unii Kredytowych (International Credit Union Regulators, Network), której zadaniem jest tworzenie platformy współpracy szefów nadzorów nad uniami kredytowymi w poszczególnych krajach, członkiem Komitetu Sterującego ICURN jest Wiceprezes Wiktor Kamiński.

Grupa G-7, forum wymiany doświadczeń wynikających z działalności unii kredytowych w krajach, w których funkcjonują najistotniejsze w światowym ruchu organizacje krajowe unii kredytowych (USA, Kanada, Polska, Irlandia, Konfederacja Karaibska, Australia, Brazylia), które wypracowuje kierunki rozwoju unii kredytowych. Polski system SKOK w grupie G-7 w roku 2008 reprezentował Prezes Zarządu Kasy Krajowej Grzegorz Bierecki,

- Europejskie Forum Unii Kredytowych – utworzone przez europejskie unie kredytowe (Kasę Krajową, Stowarzyszenie Brytyjskich Unii Kredytowych i Irlandzką Ligę Unii Kredytowych oraz Rumuński Związek Unii Kredytowych) dla określania strategii Kas w odniesieniu do regulacji rynku finansowego, które zostały wniesione pod obrady Parlamentu Europejskiego; ustalenia Forum były następnie przekazywane do przedstawicielstwa unii kredytowych w Brukseli, które monitoruje działalność Parlamentu Europejskiego w zakresie rozwiązań legislacyjnych oraz realizuje ustalenia Forum w zakresie oczekiwanych przez europejskie unie kredytowe rozwiązań,
- stanowe Ligi Unii Kredytowych z Ameryki Północnej: Georgii, Kalifornii i Newady, Południowej Karoliny, Vermont – przedstawiciele Lig, CUNA oraz WOCCU przyjechali do Polski celem spotkania się z parlamentarzystami oraz udzielenia poparcia systemowi SKOK w związku z wniesieniem do Sejmu poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw,
- Irlandzką Ligę Unii Kredytowych,
- Międzynarodowy Związek Spółdzielczy (ICA) z siedzibą w Genewie, a w szczególności Region Europejski – Przewodnicząca Związku pani Poline Green wystosowała list otwarty do Marszałka Sejmu krytycznie odnoszący się do zmian ustawy o s.k.o.k.; przedstawiciele Kasy Krajowej uczestniczyli w Walnym Zgromadzeniu Regionu Europa,
- Organizacje Visa i Mastercard w zakresie wydawania kart płatniczych dla członków SKOK (Kasa Krajowa jest członkiem tych organizacji),
- Unie kredytowe z obszaru Europy Wschodniej:
 - Ukraina – w ramach podpisanej w roku 2006 umowy o współpracy kontynuowana była strategia wspólnego działania obu systemów unii kredytowych poprzez zainicjowanie oraz wsparcie kapitałowe budowy własnego systemu ochrony depozytów członków ukraińskich unii kredytowych,
 - Białoruś – w ramach kontynuacji współpracy odbył się dwuetapowy projekt współfinansowany przez Światową Organizację Związków Kredytowych WOCCU. W wyniku działań w 2008 roku na

Białorusi powstało stowarzyszenie unii kredytowych, które otrzymało merytoryczne i instytucjonalne wsparcie.

- Macedonia – został zrealizowany projekt „Wspieranie Transformacji Gospodarczej w zakresie samopomocy finansowej w Macedonii 2008”. W ramach programu zorganizowano trening wprowadzający w Polsce i konferencję w Skopje dla ponad 100 osób. Działania polskich specjalistów zyskały poparcie rządu Macedonii, Ministerstwa Finansów Macedonii MF, Banku Centralnego i Banku Światowego oraz Ambasady RP w Skopje. Rezultatem projektu jest nowe stanowisko Ministerstwa Finansów i Banku Centralnego w sprawie rozwoju macedońskich unii kredytowych oraz decyzja wznowienia prac legislacyjnych z udziałem polskich specjalistów. Program szkoleniowy finansowany był ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu Polska Pomoc 2008.
- Uzbekistan – w ramach działań współfinansowanych przez WOCCU zostało zorganizowane dla 7 przedstawicieli uzbeckich unii kredytowych tygodniowe szkolenie w zakresie przekazania wiedzy i polskich doświadczeń w rozwoju ruchu spółdzielczego pt. „Funkcjonowanie systemu SKOK w Polsce” przeprowadzone w Warszawie oraz w Sopocie z wizytacją oddziałów SKOK Stefczyka i prezentacjami najważniejszych organizacji w polskim systemie SKOK.

4. KADRY

Poziom zatrudnienia w Kasie Krajowej na koniec 2008 r. w porównaniu do roku 2007 nie uległ zmianie i wyniósł 76 etatów (bez urlopów wychowawczych i bezpłatnych). Pomimo, iż w Kasie Krajowej zatrudnienie zakończyło osiem osób, pozyskano także ośmiu nowych pracowników z uwagi na stale postępujące rozszerzenie się zakresu zadań realizowanych przez Kasę Krajową. Trzech pracowników pozostało w systemie SKOK.

Zatrudnienie w etatach bez urlopów macierzyńskich wychowawczych i bezpłatnych:

Dział	31.12.2007	31.12.2008	Wzrost/spadek
Organizacyjno-prawny	4	11	-21%
Monitoringu i kontroli	19	19	-
Finansowo-księgowy	7	9	-
Operacyjno-finansowy	5	4	-20%
Kart i Rozliczeń	10	8	-20%
Informatyczny	-	8	-
Pozostałe stanowiska	21	16	-23%

Pracownicy Kasy Krajowej to głównie ludzie młodzi – średnia wieku nie przekracza 37,3 lat. Są to także ludzie bardzo dobrze wykształceni. Pracownicy z wyższym wykształceniem stanowią 85,4% osób zatrudnionych. Kobiety stanowią 45,3% zatrudnionych.

Pracownicy Kasy Krajowej motywowani są do rozwoju i podnoszenia swoich kwalifikacji. Szeroko zakrojona polityka szkoleniowa sprzyja rozwijaniu umiejętności zawodowych i personalnych pracowników.

5. SYSTEM SKOK

W roku 2008 działanie systemu SKOK, na który składa się z każdym rokiem szerszy krąg podmiotów, nakierowane było na uzyskanie efektu synergii poprzez optymalne połączenie produktów i usług świadczonych przez te podmioty zarówno Kasom, jak i ich członkom. Zintegrowanie działań wszystkich podmiotów systemu w roku 2008 było konieczne dla zapewnienia realizacji celów strategicznych w zakresie wdrażania w SKOK nowych produktów i usług.

Rok 2008 był szczególny dla Towarzystwa Finansowego SKOK S.A. W kwietniu miał miejsce debiut spółki na giełdzie, który można uznać za sukces. W pierwszym notowaniu akcje spółki osiągnęły wartość 2,37 zł, na koniec grudnia ich cena wynosiła 2,49 zł. Debiut zakłócony został wniesieniem do Sejmu niekorzystnej dla systemu SKOK ustawy o zmianie ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Spółka w ciągu całego roku wdrażała w kasach spółdzielczych karty

płatnicze Visa wydawane przez Kasę Krajową, a także organizowała posadawianie bankomatów. Spółka prowadziła także działania edukacyjne dla kadry kierowniczej i pracowników Kas, których celem było przedstawienie zasad działania produktów kartowych oraz korzyści płynących z wydawania kart płatniczych połączonych z ofertą pożyczkową.

Spółka Media SKOK to strategiczny partner Kasy Krajowej w realizacji działań reklamowo-promocyjnych systemu SKOK z wykorzystaniem środków z budżetu akcji reklamowo-promocyjnej. Także w roku 2008 spółka realizowała zadania promujące system SKOK oraz całościowe akcje reklamowe Kas. Spółka kontynuowała także działalność wydawniczą („Gazeta Bankowa”, tygodnik poświęcony finansom, bankom, ubezpieczeniom i samorządom).

Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych, świadczące swoje usługi zarówno dla SKOK, jak i ich członków prowadziło intensywne prace nad wzbogaceniem swojej oferty o nowy produkt – fundusze etyczne, których celem jest lokowanie środków pozyskanych od klientów tylko w przedsiębiorstwa spełniające określone standardy prowadzenia biznesu. W grudniu nastąpił debiut pierwszego w Polsce funduszu etycznego, który na rynek wprowadziło TFI SKOK S.A.

Działające w ramach systemu SKOK towarzystwa ubezpieczeniowe – TUW SKOK oraz TU SKOK Życie S.A. w roku 2008 rozwijały się dynamicznie, uzupełniając produktami ubezpieczeniowymi ofertę Kas.

Dynamicznie działalność rozwijała jedna z młodszych spółek w systemie SKOK - „H&S Outsourcing”, która przygotowała szeroki wachlarz usług dla kas spółdzielczych – poprzez obsługę platformy e-skok po usługi świadczone w ramach tzw. call center (sprzedaż produktów, windykacja, działania reklamowe).

Działalność rozwija spółka Asekuracja, która powołała nowe przedsiębiorstwo zajmujące się windykacją wierzytelności – firma ABT ma docelowo wspomóc Kasy w prowadzonych działaniach windykacyjnych w zakresie tzw. windykacji przedsądowej.

W roku 2008 zakończyły się działania związane z organizacją spółki SKOK Holding. Do spółki tej zostały wniesione zaplanowane aporty w postaci pakietów akcji i udziałów. W przyszłości Kasa Krajowa będzie mogła pobierać dywidendę z tytułu posiadanych w tej spółce udziałów, co w kolejnych latach wpłynie na optymalizację wyniku finansowego Kasy Krajowej.

Stowarzyszenie Krzewienia Edukacji Finansowej jako podmiot wspomagający realizację misji SKOK w zakresie edukacji kontynuowało prowadzenie sieci Ośrodków Doradztwa Finansowego i Konsumentckiego, gdzie osoby znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej mogą bezpłatnie uzyskać pomoc i porady.

Działalność kontynuuje także Spółdzielczy Arbitraż Konsumentcki. W roku 2008 do SAK-u wpłynęło łącznie 7 wniosków. Pięć wniosków zostało zwróconych z uwagi na braki formalne, które nie zostały uzupełnione, jeden wniosek został odrzucony, postępowanie w sprawie jednego wniosku nie uległo do końca 2008 r. zakończeniu.

Do Sądu Polubownego w roku 2008 nie została wniesiona żadna sprawa.

W roku 2008 były kontynuowane prace związane z uruchomieniem nowego podmiotu ruchu SKOK – Banku Oszczędnościowo-Kredytowego S.A. Komisja Nadzoru Finansowego po prawie czterech latach postępowania w sierpniu wydała decyzję odmawiającą udzielenia licencji na utworzenie banku. Kasa Krajowa zaskarżyła tę decyzję.

6. WYNIKI FINANSOWE KASY KRAJOWEJ ZA ROK 2008

Wynik finansowy Kasy Krajowej za rok 2008 osiągnął kwotę netto ponad 1 400 tys. zł.

Dla potrzeb sprawozdawczych zgodnie ze znowelizowanym rozporządzeniem ministra finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych dokonano wyceny części będących w posiadaniu Kasy Krajowej

instrumentów finansowych na dzień 1.07.2008 r. celem zabezpieczenia Kasy Krajowej przed skutkami kryzysu finansowego.

Przychody ze sprzedaży produktów zwiększyły się o ponad 29,4% względem roku 2007. Wynik ten jest w dużej mierze efektem utrzymującego się wysokiego poziomu sprzedaży kredytów w Kasie Krajowej.

Kasa Krajowa jako centrala finansowa SKOK prowadzi działalność inwestycyjną z wykorzystaniem własnego kapitału i środków pozyskanych od Kas. Przychody finansowe z tytułu uzyskanych odsetek wzrosły o ponad 123% względem roku 2007. Takie zwiększenie jest skutkiem zmiany polityki inwestycyjnej Kasy Krajowej w zakresie przesunięcia większości środków w instrumenty finansowe o krótkich terminach zapadalności (lokaty, bony skarbowe).

Dzięki wniesieniu udziałów i akcji będących w portfelu Kasy Krajowej do SKOK Holding dokonanemu w pierwszej połowie roku, co spowodowało dokonanie wyceny tych udziałów i akcji wg kursu euro w sytuacji silnego złotego, już na koniec grudnia 2008 r. wartość tej inwestycji znacząco wzrosła z uwagi na osłabienie się złotówki względem wartości euro (wzrost kursu euro o 20%).

7. PRZEWIDYWANE WARUNKI REALIZACJI WYNIKU FINANSOWEGO W ROKU 2009

Na osiągnięcie przez Kasę Krajową zaplanowanego wyniku finansowego w roku 2009 będą miały wpływ następujące czynniki:

- dalsza dywersyfikacja portfela inwestycyjnego,
- wdrożenie modelu zarządzania ryzykiem kredytowym w SKOK, który będzie sprzyjał prowadzeniu „ostrożnej” polityki kredytowej i tym samym utrzymaniu niewielkiego portfela wierzytelności przeterminowanych,
- dalszy rozwój akcji depozytowej SKOK skutkujący wzrostem aktywów,
- systematyczne rozwijanie jednolitych procedur świadczenia usług o charakterze prosprzedażowym mające na celu zwiększenie akcji kredytowej i depozytowej w SKOK,

- ograniczenie i monitorowanie wysokości ponoszonych kosztów, w szczególności związanych z realizacją nowych przedsięwzięć biznesowych.

Na potencjalne zmniejszenie wyniku mogą wpływać następujące okoliczności:

- kryzys finansowy, którego pogłębianie się jest prognozowane w roku 2009, a który może mieć negatywny wpływ na sytuację gospodarstw domowych, co znajdzie odzwierciedlenie w sytuacji kas spółdzielczych, a tym samym Kasy Krajowej,
- niestabilna sytuacja prawna, mogąca skutkować zasadniczą zmianą w modelu funkcjonowania systemu SKOK przy jednoczesnym ograniczeniu źródeł przychodów oraz wzroście obciążeń finansowych,
- konkurencja ze strony pozostałych podmiotów rynku usług finansowych, konkurujących o istotnie zmniejszoną na skutek recesji grupę „dobrych klientów” , tzn. osób posiadających pracę i tym samym stały dochód.

8. ZAŁOŻENIA PLANU SZESZCIOLETNIEGO NA LATA 2008-2014

Opracowany przez Komisję Planowania Strategicznego dokument „Strategia rozwoju systemu SKOK w latach 2008-2014 Współpraca – Nowoczesność – Odpowiedzialność” wskazuje główne cele, jakie system SKOK zamierza osiągnąć w okresie następnych sześciu lat swojej działalności. Są to:

- utrzymanie i rozwijanie przez system SKOK pozycji najlepszego dostawcy usług osobistych i konsumpcyjnych na rynku finansowym w Polsce, a także instytucji finansowej najlepiej służącej przedsiębiorcom,
- poszerzanie bazy członkowskiej. Budowanie więzi opartej na wartościach,
- zapewnienie Kasom korzyści ekonomicznej wynikającej z synergii. Tworzenie silniejszych więzi w grupach interesariuszy systemu SKOK,
- zapewnienie systemowi SKOK silnej bazy kapitałowej dla stabilnego rozwoju.

Dokument wskazuje także metody realizacji tych celów, koncentrujące się na: rozwijaniu usług dostępnych w SKOK, sieci placówek, korzyści wynikających z członkostwa w SKOK, profesjonalizacji kadry kierowniczej oraz personelu SKOK, stałej edukacji członków, tworzeniu kompleksowego systemu usług finansowych, opartego na osobistym doradztwie finansowym i zarządzaniu zasobami pieniężnymi członków SKOK, podkreślaniu odmienności etycznej i filozoficznej SKOK, budowaniu lojalności członków Kas, pozyskiwaniu nowych środowisk.

Wypracowane metody kładą szczególny nacisk na współpracę zarówno samych Kas, jak i pozostałych podmiotów systemu SKOK celem korzystania z siły zbiorowej zakupów towarów i usług, wspólnych działań marketingowych, w tym medialnych etc., uzyskiwania korzyści z funkcjonowania wspólnych platform oprogramowania oraz dostępu do wspólnie tworzonych rozwiązań informatycznych, rozwijanie zintegrowanego systemu zarządzania ryzykiem, opartego na metodach zapewniających spełnienie właściwych standardów w zakresie rezerw i kapitału, stworzenie w Kasie Krajowej wspólnych baz danych dla szacowania ryzyka, w tym szczególnie ryzyka kredytowego oraz dostarczanie Kasom analiz prowadzonych w oparciu o całościową bazę danych SKOK, podejmowanie wspólnych działań w celu podnoszenia rentowności i efektywności oraz w celu optymalizacji kosztów w ramach systemu SKOK.

9. RAPORT DOTYCZĄCY RYZYKA

W działalności Kasy Krajowej Zarząd i Rada Nadzorcza zwracają uwagę na dwa obszary ryzyka: ryzyko „wewnętrzne” Kasy Krajowej, związane bezpośrednio z jej działalnością oraz ryzyko systemowe, wynikające z funkcji Kasy Krajowej jako organu nadzoru nad Spółdzielczymi Kasami Oszczędnościowo-Kredytowymi. Oba obszary przenikają się wzajemnie, ponieważ SKOK są równocześnie obiektem nadzoru, a co za tym idzie norm, regulacji i działań nadzorczych oraz partnerami i kontrahentami Kasy Krajowej z racji stosunku członkostwa, przepisów ustawy oraz norm stanowionych przez Kasę Krajową.

W roku 2008 system SKOK kontynuował budowę zintegrowanego systemu zarządzania ryzykiem (SZR) rozumianego jako zbiór mechanizmów pozwalających na systematyczną identyfikację, analizę (szacowanie) i monitorowanie poszczególnych rodzajów ryzyka, których celem jest wspomoczenie procesu podejmowania decyzji zarówno w obszarze strategicznym, jak i operacyjnym.

Model zarządzania ryzykiem w dotychczasowej praktyce w zakresie dotyczącym działalności Kas koncentrował się na analizie poszczególnych obszarów działania SKOK – w szczególności analiza obejmowała aktywa finansowe oraz jakość zarządzania i opierała się na prewencji związanej ze stratami, zgodnie z definicją ryzyka, jako możliwości wystąpienia szkody.

Filozofia działania w zakresie zarządzania ryzykiem w SKOK w przeważającej mierze wynika z dyspozycji ustawy o SKOK, która nakłada na Kasę Krajową obowiązek określania norm dopuszczalnego ryzyka w działalności Kas. Dlatego w zdecydowanej większości przypadków działania wynikają z postanowień regulacji (norm) przygotowanych przez Kasę Krajową, a w mniejszym zakresie z regulacji wewnętrznych poszczególnych Kas.

Rada Nadzorcza, Zarząd oraz Komisja Funduszu Stabilizacyjnego i Komisja Planowania Strategicznego współpracowały zarówno w zakresie oceny ryzyka w systemie SKOK, jak też w zakresie budowy Zintegrowanego Systemu Zarządzania Ryzykiem. Kasy i Kasa Krajowa rozpoczęły kolejny etap budowania modelu zarządzania ryzykiem, tworzenia polityki i procedur odpowiadających zmieniającej się sytuacji rynkowej Kas, ich strukturze i zakresowi usług.

Rok 2008 był bardzo szczególnym rokiem dla instytucji finansowych. Kryzys światowych rynków finansowych zapoczątkowany kryzysem amerykańskiego systemu kredytów hipotecznych oraz papierów wartościowych zabezpieczonych tymi kredytami rozprzestrzenił się przede wszystkim na Europę. Przeniósł się także na inne branże: przemysł motoryzacyjny, budownictwo, przemysł ciężki.

System SKOK pozostaje poza bezpośrednim oddziaływaniem kryzysu: nie występuje problem inwestycji w „toksyczne” papiery wartościowe, udział kredytów hipotecznych i mieszkaniowych nie tworzy zagrożenia dla płynności Kas.

System w roku 2008 rozwijał się bardzo dobrze; nastąpiła poprawa tempa wzrostu w stosunku do lat ubiegłych, jak też poprawa rentowności.

Należy zauważyć istnienie ryzyka makroekonomicznego, które nasili się w roku 2009, szczególnie w związku z rosnącym bezrobociem i już następującym spowolnieniem gospodarczym.

Kasa Krajowa monitoruje stan płynności w Kasach w systemie dekadowym, wraz z oceną ryzyka koncentracji kredytów. W wyniku prowadzonych w roku 2008 prac została wydana także norma dopuszczalnego ryzyka w zakresie ustalania zdolności kredytowej członków Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych (Uchwała nr 1 Zarządu Kasy Krajowej z dnia 2.02.2009 r.).

Można wskazać kilka obszarów ryzyka pozostających w sferze zainteresowania systemu SKOK.

RYZYKA STRATEGICZNE:

- Ryzyka prawne.
Związane z niewłaściwą lub nieskuteczną identyfikacją i stosowaniem regulacji zewnętrznych w kontekście prowadzonej działalności: systematyczne działania prowadzone są na poziomie Kasy Krajowej w dwóch obszarach. Prowadzone jest zarówno stałe monitorowanie zmieniających się przepisów, jak też opracowywane są standardy i zalecenia, a wszystkie projektowane regulacje badane są pod kątem zgodności z prawem. Równocześnie analizowane jest na bieżąco zmieniające się środowisko prawne Unii Europejskiej i podejmowane są działania prewencyjne i dostosowawcze. Prowadzone są stałe działania typu compliance, szczególnie w zakresie przeciwdziałania tzw. praniu brudnych pieniędzy, ochrony praw konsumentów oraz zgodności działań z Kodeksem Dobrych Praktyk i Zasad Działania SKOK. Szczególnie istotne jest monitorowanie projektowanych zmian w ustawie o s.k.o.k. oraz nawiązanie współpracy z instytucjami regulującymi rynek finansowy: Komisją Nadzoru Finansowego, Narodowym Bankiem Polskim oraz Bankowym Funduszem Gwarancyjnym.

- Reputacja.
Dotyczy zdolności organizacji do ochrony dobrego imienia i utrzymania świadczonych usług na poziomie wymaganym przez klientów. Realizowane jest zarówno poprzez monitoring mediów, badania satysfakcji, jak też konsekwentne wdrażanie metod zarządzania opartych na wysokiej jakości potwierdzonej odpowiednimi certyfikatami, zarówno w Kasie Krajowej, SKOK, jak też innych organizacjach systemu SKOK. Bardzo istotne znaczenie miały działania z zakresu public relations uświadamiające opinii publicznej odmiennność i odrębność systemu SKOK od systemu bankowego i utrzymanie wiarygodności Kas jako bezpiecznego miejsca dla deponowania oszczędności. Działania te będą kontynuowane.
- Rozwój produktów.
Dotyczy odpowiedniego poziomu rozwoju produktów i usług oraz zdolności do nadążania za zmiennymi oczekiwaniami i potrzebami klientów. Prowadzony jest w oparciu o badania satysfakcji, regularne konsultacje w ramach strategicznej grupy klientów oraz poddawany walidacji u kluczowych klientów w poszczególnych grupach. W praktyce rozwój produktów koncentrował się na kartach płatniczych oraz zwiększeniu dostępu do rachunków poprzez internet (e-skok) oraz sieć bankomatów (SKOK 24) we współpracy z Towarzystwem Finansowym SKOK S.A. TUV SKOK wprowadziło także ubezpieczenie m.in. zabezpieczające pożyczkobiorców, którzy utracili pracę (przejęcie okresowej odpowiedzialności za spłatę rat kredytu/pożyczki), co jest odpowiedzią na sytuację kryzysową w gospodarce.
- Informacja zarządcza.
System SKOK podejmuje prace w celu lepszego udostępniania właściwych informacji wykorzystywanych w celu opracowania skutecznej długookresowej strategii działania organizacji. Na poziomie Kasy Krajowej Zarząd dokonuje comiesięcznych, kwartalnych, półrocznych i rocznych ocen zarówno sytuacji finansowej Kasy Krajowej, jak też SKOK w różnych zakresach. Rozpoczęto projekt mający na celu utworzenie centralnej bazy danych dla celów zarządzania ryzykiem w systemie SKOK – system gromadzenia, opracowania i dystrybucji informacji i analiz. Została stworzona aplikacja do oceny jakości portfela kredytowego SKOK oraz bezpiecznego przesyłania danych i gotowych raportów.

RYZYKA FINANSOWE:

- Ryzyka kredytowe i kontrahenta.
Związane z rozmiarem prawdopodobieństwa utraty wartości kredytowanych pozycji aktywów. W Kasie Krajowej wartość ta wynosi poniżej 0,1%. Przy udzielaniu kredytów stosowana jest zasada „dwóch par oczu”, Dział Operacyjno-Finansowy wspierany jest analizami i ocenami Zespołu Monitoringu i Zarządzania Ryzykiem. Pomoc w ramach Funduszu Stabilizacyjnego udzielana jest w formie umów na podstawie uchwał Zarządu, po zasięgnięciu opinii Działu Monitoringu i Kontroli oraz niezależnej Komisji Funduszu Stabilizacyjnego. Komisja jest dwunastoosobowym organem doradczym Zarządu, a zasiadają w niej przedstawiciele SKOK.
- Ryzyka płynności.
Dotyczy możliwości bieżącego pokrycia zobowiązań operacyjnych lub finansowych. W Kasie Krajowej badane są na bieżąco limity zaangażowań wynikające z ustawy o SKOK oraz bardziej szczegółowe limity wewnętrzne. Określona jest lista instytucji o wysokim poziomie bezpieczeństwa, aktualizowana na podstawie informacji rynkowej. Płynność SKOK oceniana jest w oparciu o analizę wskaźnikową, w tym analizę zmian poziomu obowiązkowej rezerwy płynnej, wynoszącej 10% funduszu oszczędnościowo-pożyczkowego SKOK. Zwiększenie rezerwy płynnej w Kasach następuje w oparciu o ocenę wskaźnikową sytuacji SKOK i ocenę ryzyka rynkowego.
W związku z kryzysem na rynkach finansowych Kasa Krajowa wprowadziła dekadowy monitoring płynności w Kasach.
- Ryzyko stopy procentowej.
Związane z dopasowaniem stawki oprocentowania oraz terminów płatności aktywów i zobowiązań. Kasa Krajowa i SKOK stosują w przeważającej większości zmienne stopy procentowe. Kasa Krajowa bada na bieżąco przestrzeganie przez Kasy limitów dopasowania aktywów i pasywów o stałych stopach. W kolejnych latach wdrażany będzie model zarządzania ryzykiem płynności w ramach zintegrowanego systemu zarządzania ryzykiem.

- Ryzyka koncentracji.
Ryzyko wynikające z ekspozycji kredytowych wobec kredytobiorców z tego samego sektora gospodarczego, geograficznego lub związanych z tym samym produktem lub usługą. Kasa Krajowa udziela kredytów wyłącznie SKOK. W przypadku SKOK udział osób prowadzących działalność gospodarczą w portfelu SKOK jest niewielki. Kasy posiadają zdywersyfikowaną bazę członkowską, poza kilkoma małymi Kasami, których baza członkowska związana jest z małą grupą pracodawców. Ryzyko koncentracji ograniczone jest przepisami ustawy oraz szczegółowymi normami dopuszczalnego ryzyka wydanymi przez Kasę Krajową. W związku z kryzysem na rynkach finansowych zaostrożona została norma dotycząca kredytów hipotecznych oraz prowadzony jest dekadowy monitoring koncentracji kredytów.

10. CIAŁA STATUTOWE KASY KRAJOWEJ

Organem zarządzającym Kasy Krajowej jest Zarząd. Zarząd Kasy Krajowej w roku 2008 pracował w następującym składzie:

Grzegorz Bierecki – Prezes
Wiktor Kamiński – Wiceprezes
Lech Lamenta – Wiceprezes

Zarząd Kasy Krajowej działa na podstawie ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, ustawy Prawo spółdzielcze, innych obowiązujących przepisów prawa, Statutu Kasy Krajowej oraz Regulaminu Zarządu uchwalonego przez Radę Nadzorczą. Regulamin określa szczegółowy tryb działania Zarządu, w tym podejmowania uchwał. Do kompetencji Zarządu należy podejmowanie decyzji we wszystkich sprawach niezastrzeżonych w ustawie Prawo spółdzielcze i statucie Kasy Krajowej do kompetencji innych organów.

W strukturze Kasy Krajowej funkcję organu nadzoru pełni Rada Nadzorcza. Rada Nadzorcza do 18.04.2008 r. działała w następującym składzie:

1. Adam Jedliński – Przewodniczący
2. Zygfryd Schoenhoff – Sekretarz
3. Jarosław Kazimierski – Skarbnik
4. Adam Byzdra – Członek
5. Anna Galus-Czerwona – Członek
6. Bogumił Krzyszcak – Członek
7. Henryk Rajchelt – Członek
8. Andrzej Skotniczny – Członek
9. Ireneusz Więckowski – Członek

W dniu 18.04.2008 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie członków Kasy Krajowej dokonało wyboru nowej Rady Nadzorczej, która do dnia 31.12.2008 działała w składzie:

1. Adam Jedliński – Przewodniczący
2. Zygfryd Schoenhoff – Sekretarz
3. Jarosław Kazimierski – Skarbnik
4. Adam Byzdra – Członek
5. Bogumił Krzyszcak – Członek
6. Andrzej Skotniczny – Członek
7. Ireneusz Więckowski – Członek
8. Krzysztof Kwiatek – Członek
9. Jan Chmielewski – Członek

Ciałem opiniodawczym Zarządu w zakresie dysponowania środkami funduszu stabilizacyjnego jest Komisja Funduszu Stabilizacyjnego, której głównym zadaniem jest opiniowanie wniosków Kas o udzielenie pomocy stabilizacyjnej. Skład Komisji w ciągu roku 2008 dwukrotnie uległ zmianie. Na dzień 31.12.2008 r. Komisja pracowała w następującym składzie :

1. Andrzej Gałązkiewicz – Przewodniczący
2. Joachim Nowak – Wiceprzewodniczący
3. Joanna Wysocka-Turek – Sekretarz
4. Leszek Wójcik – Członek
5. Mariusz Gazda – Członek

6. Mirosław Czuba – Członek
7. Tadeusz Michalik – Członek
8. Stanisław Komendacki – Członek
9. Marek Bąk – Członek
10. Szczepan Olbryś – Członek
11. Franciszek Barakowski – Członek
12. Jan Kubik – Członek

Przy podejmowaniu najistotniejszych decyzji dotyczących zasad działania systemu SKOK Zarząd Kasy Krajowej zasięga opinii działaczy systemu SKOK, wchodzących w skład Komisji Planowania Strategicznego. W roku 2008 odbyły się dwa posiedzenia Komisji, w trakcie których wypracowano ostateczny kształt planu sześcioletniego na lata 2008-2014, oraz poddano dyskusji najważniejsze zagadnienia związane z działalnością Kas: założenia projektu ustawy o zmianie ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw oraz programu SKOK Dotacje. Członkom Komisji przekazano także informacje o przebiegu procesu wdrażania kart płatniczych oraz budowie sieci bankomatów oraz informacje o innych produktach wdrażanych przez przedsiębiorstwa systemu SKOK.

W strukturze organów Kasy Krajowej działa także Sąd Koleżeński. W roku 2008 do Sądu wpłynęły skargi dwóch spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych wniesione przeciwko sobie – sprawa została zakończona ugodą.

11. PODSUMOWANIE

Zarząd Kasy Krajowej z satysfakcją może stwierdzić, iż cele i zamierzenia Kasy Krajowej na rok 2008 zostały w pełni zrealizowane, o czym świadczy stabilna sytuacja zarówno Kasy Krajowej, jak i samych SKOK oraz pozostałych przedsiębiorstw wchodzących w skład systemu. Wypracowany w roku 2008 wynik finansowy zasili fundusz stabilizacyjny, przyczyniając się do umocnienia systemu SKOK.

Członkom Rady Nadzorczej, Komisji Funduszu Stabilizacyjnego, Komisji Planowania Strategicznego oraz Sądu Koleżeńskiego, członkom Zarządów wszystkich instytucji systemu SKOK Zarząd Kasy Krajowej składa szczególne podziękowania za współpracę.

Grzegorz Bierecki
Prezes Zarządu

Wiktor Kamiński
Wiceprezes

Lech Lamenta
Wiceprezes